

SYLWETKA profesora doktora inżyniera Antoniego ROSIKOŃ

(do projektu nagrody jego imienia)

Antoni Rosikoń, urodził się 10 czerwca 1907 w Gródkowie Siewierskim w rodzinie kolejarskiej, zmarł w wieku 106 lat w dniu 17 sierpnia 2013 w Mysłowicach jako najstarszy mianowany przez prezydenta w Polsce profesor.

W SKRÓCIE – profesor doktor inżynier budowy dróg i mostów, specjalista z zakresu szkód górniczych w infrastrukturze kolejowej.

Wybitny fachowiec, praktyk i edukator, łączący pracę zawodową w tzw. służbie drogowej ze szkoleniem adeptów Politechniki Śląskiej w zawodzie magistra inżyniera dróg żelaznych wdrażający własne, innowacyjne projekty techniczne utrzymania i budowy infrastruktury kolejowej.

W ciągu lat owocnej pracy i działalności był odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski, uzyskał tytuł honorowy Zasłużony Kolejarz. W Stowarzyszeniu był również bardzo aktywny, m.in. w Komitecie Nauki SITK a za swoje zaangażowanie był uhonorowany Medalem imienia Aleksandra i Zbigniewa Wasiatyńskich (nr 53), odznaczony Złotą odznaką Honorową SITK z Diamentem a już w 1978 roku otrzymał godność Członka Honorowego SITK. Był wielokrotnym Delegatem Oddziału SITK w Katowicach na Zjazdu Krajowe.

Jego życie i praca mogłaby posłużyć do napisania kilku bogatych życiorysów. Inżynierem dróg i mostów został w 1932, kończąc wówczas studia na Wydziale Inżynierii Lądowej Politechniki Warszawskiej (tematem jego pracy był projekt linii kolejowej Łódź – Sieradz. Pracę obronił w dniu 15 stycznia 1932, a jako ciekawostkę należy dodać, że promotorem był prof. Aleksander Wasiutyński.

W 1935 roku na wystawie z okazji 100-lecia kolei niemieckich w Norymberdze, zainteresował się prototypem wagonu pomiarowego do diagnostyki nawierzchni. Prezentowano go zwiedzającym jako najnowsze osiągnięcie. Młody polski inżynier Antoni Rosikoń wskazał na istotny błąd w konstrukcji aparatu pomiarowego - brak resorów w trójosiowym wózku. Pokazał fotografie własnego aparatu, czym wzbudził u wystawców duże uznanie (dla polskiej myśli technicznej). Podano mu specjalną księgę gości honorowych wystawy, aby i on złożył tam swój podpis. Był z tego bardzo dumny, a wszystko to działo się w okresie coraz bardziej napiętej sytuacji politycznej końca okresu międzywojennego.

W latach 60. ubiegłego wieku prof. Rosikoń stworzył katedrę budowy kolei na wydziale budownictwa Politechniki Śląskiej w Gliwicach, był też m.in. dyrektorem Instytutu Dróg i Mostów na tej uczelni. W 1977 r. przeszedł na emeryturę, ale wykładał jeszcze do 1982 r. W maju 2001 r., gdy był już od dawna na emeryturze, został profesorem nauk technicznych. Miał wówczas 94 lata.

Od 1931 r. pracował w Polskich Kolejach Państwowych, a równolegle prowadził badania. Skonstruował m.in. aparat do pomiarów nierówności toku szynowego i opatentował tzw. hamulec sankowy, który podtrzymywał grupy wagonów oczekujące na przetoczenie ich na tory. Po II wojnie światowej rozpoczął pracę na PKP w Katowicach. M.in. pilotował pierwszy

powojenny pociąg z węglem ze Śląska do Warszawy. Później zajmował się elektryfikacją linii kolejowej Częstochowa - Katowice. W latach 60 kierował Biurem Projektów Kolejowych w Katowicach. W 2008 r. prezydent odznaczył go Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

„Jak podała na swojej stronie internetowej Politechnika Śląska, dorobek inżynierski i naukowy profesora jest ogromny. Opublikował dziesiątki pozycji, w tym monografie, rozprawy, wytyczne projektowe, artykuły, referaty, podręczniki i skrypty. Jest również autorem kilku patentów. Wielokrotnie nagradzany był odznaczeniami państwowymi oraz nagrodami i dyplomami przez gremia techniczne i naukowe.

Profesor był aktywny naukowo do ostatnich dni. Z okazji swoich setnych urodzin opublikował rozprawę o obrotach podpór i przęsłach mostu, pomocną w projektowaniu obiektów inżynierskich na terenach objętych szkodami górniczymi. W 2012 roku został honorowym profesorem Politechniki Śląskiej. Ostatni wykład dla studentów wygłosił przy pełnej sali w czerwcu 2013 roku w Wyższej Szkole Technicznej w Katowicach.”

I tak można by o jego pracy, działalności, obszarach zainteresowań napisać więcej i więcej niż w kolejnych monografiach pod redakcją Ś.P. profesora Kazimierza Kłoska. Można dodać np. że był kontrolerem drogowym w Oddziale Drogowym Tarnowskie Góry, kierował odbudową stacji Zabrze Biskupice po zapadnięciu się prawie połowy stacji na „szkodach górniczych”. Działalność wykładowcy, publicystyczna czy w SITK nie mówiąc już o nowatorskich metodach pracy to kolejne tematy do tomów opowieści. Można powiedzieć człowiek renesansu.

"Był człowiekiem wielkiego formatu w wymiarze zawodowym, naukowym i czysto ludzkim. Obdarzony przez los długim życiem, potrafił to życie wykorzystać w pełni, zgodnie ze swoją pasją inżynierską na pożytek ludzi i nauki. Ukochana praca wypełniała jego dni do samego końca. Nieustannie poszukujący, kształcący się, zawsze podążał za postępem wiedzy, sam wnosząc niemały w nią wkład. Ten wizerunek profesora, człowieka wielkiej wiedzy i ogromnego serca, pozostanie na zawsze w pamięci tych, którzy mieli szczęście znaleźć się w jego otoczeniu" - napisał na stronie internetowej politechniki jej rzecznik Paweł Doś.

Prof. Rosikoń był najstarszym mieszkańcem aglomeracji katowickiej w okresie śmierci.

Puenta:

Spotkanie Krajowej Sekcji Kolejowej Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Komunikacji RP na Śląsku, stało się przyczynkiem zaprezentowania sylwetki tego niekonwencjonalnego człowieka, kolejarza, naukowca i praktyka związanego z tą ziemią a nieznanego szerszej publiczności Polaków i członków Stowarzyszenia.

Poddanie pod dyskusję, upamiętnienia profesora dr inż. Antoniego Rosikoń jako godności honorowej nadawanej przez wyznaczone grono Krajowej Sekcji Kolejowej łącznie w 3 - 4 dziedzinach indywidualnych i zbiorowych za tzw. „całokształt” wydaje się zasadne. Podczas dyskusji uzgodniono potrzebę uhonorowania takiej osoby, przedstawienie projektu Regulaminu na najbliższym posiedzeniu KSK oraz przejęcie formy Medalu. Można by Medal można by wręczać podczas kolejnych Targów Trako a wyjątkowo, po raz pierwszy w 2025 lub raczej w 2026 roku np. podczas Zjazdu Krajowego lub obchodów 80 lecia SITK RP. Cykl 2 letni wydaje się właściwym.

Galeria:

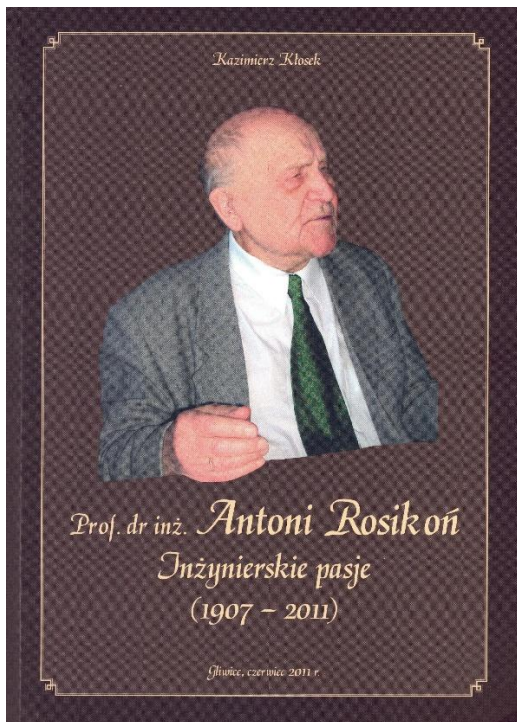

Foto: Okładka biografii Prof. Rosikoń

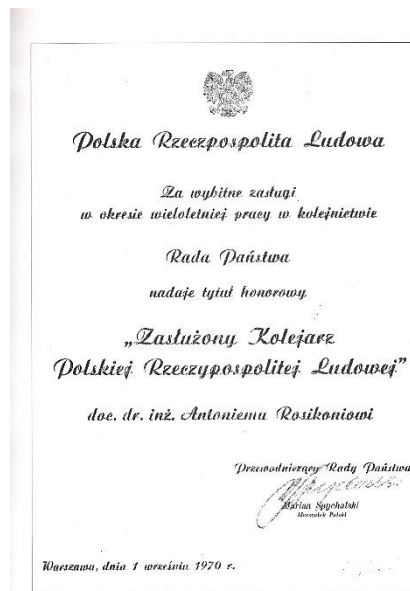

Foto: II Targi Budownictwa Kolejowego „KATARZYŃKA” Gliwice 1996

Pierwsza znacząca publikacja młodego inż. A. Rosikoniana w miesięczniku Inżynier Kolejowy (nr 12 XII 1935) dotycząca „Badania stanu toru i jakości wykonanej naprawy”, prezentowana organizatorom Wystawy Jubileuszowej stulecia kolei niemieckich w Norymberdze. Aparat do kreślenia nierówności toku szynowego A. R. wykonał we własnym zakresie.

inż Rosikoń i diagnostyka

Dyplom „Zasłużonego kolejarza PRI” przyznany A. Rosikonowi przez Radę Państwa (1970).

Foto: Prof. Rosikoń
Odznaczony - Zasłużony Kolejarz

Wręczenie Złotej Odznaki Honorowej SITK z Diamentem przez prof. Wiesława Starowicza (2002 rok).

Wystąpienie prof. Antoniego Rosikonia na posiedzeniu Komitetu Nauki SITK 6 października 2003 r.

90

Medal im. Aleksandra i Zbigniewa Wasiutyńskich przyznany A. Rosikoniowi przez SITKom (2001 r.).

91

Foto: Prof. Rosikoń odznaczony przez ZK SITK RP

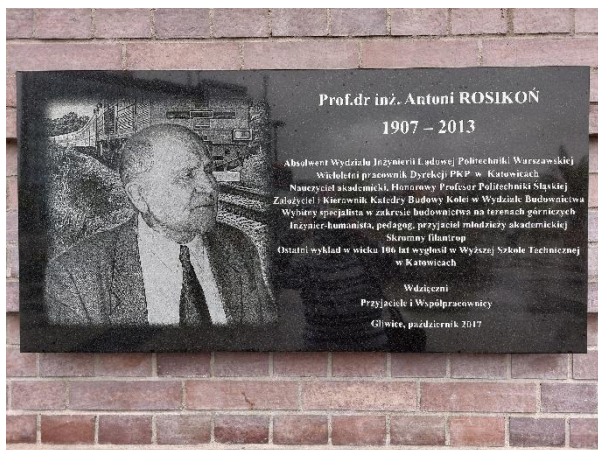

Foto: Tablica pamiątkowa poświęcona Prof. Rosikoń na stacji PKP Gliwice

Opracowanie na podstawie różnych źródeł, m.in.:

Monografie:

- > „Prof. dr. inż. Antoni Rosikoń, Inżynierskie pasje (1907-2011)”, Kazimierz Kłosek, Gliwice, czerwiec 2011;
- > „Prof. dr inż. Antoni Rosikoń Inżynier-Humanista-Pedagog-Przyjaciel kolei (1907-2013)”, Kazimierz Kłosek, Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach 2017.

oraz:

- > Internet: PAP, Politechnik Śląska w Gliwicach,
- > własne autora Ireneusza Jasińskiego